

A Nemzetközi Talajtani Társaság XIV. Kongresszusa

(Kyoto, Japán, 1990. augusztus 12–18)

A Nemzetközi Talajtani Társaság XIII. Kongresszusán 1986 augusztusában Hamburgban, a Társaság vezetősége – a Japán Talajtani Társaság meghívásának eleget téve – határozatot hozott arról, hogy a XIV. Nemzetközi Talajtani Kongresszus 1990-ben Kyotóban, Japánban kerül megrendezésre. Ennek megfelelően a Társaság elnöke az 1986-1990-es időszakra A. TANAKA /Sapporo/, alelnöke pedig Y. TAKAI /Tokio/ lettek.

A XIV. Kongresszus előkészülete tehát már Hamburgban megkezdődött, ahol a rendezvény vázlatos programját is bemutatta az Előkészítő Bizottság. Röviddel ezután alakult meg a Szervezőbizottság K. KUMAZAWA elnök vezetésével, a Japán Talajtani és Növénytaplálkozástani Társaság és a Japán Tudományos Tanács együttműködésével, számos kisebb szervezőbizottság, csoport részvételével.

A Kongresszus jelmondata: "A talajhasználat javítása az ember és a környezet érdekében" volt. A Szervezőbizottság ennek megfelelően állította össze a Kongresszus programját. Több mint ezer előadást fogadott el a Programbizottság, és ezek bemutatása csak úgy vált lehetővé, hogy nagyobb részüket poszter formájában állították ki.

A résztvevők száma meghaladta a hamburgi kongresszusét. Közel 1500 résztvevő regisztráltatta magát Kyotóban, több mint 90 országot és nemzetközi szervezet képviseltek, tehát a Társaság történetének egyik legnépesebb kongresszusa került megrendezésre. Ahogy az szokásos, a rendező ország résztvevő delegációja volt a legnépesebb /549 fő/, a Kelet-Délkelet Ázsia-i országok delegációi /összesen 750 fő/ az összes résztvevők kb. felét tették ki.

A Nemzetközi Talajtani Társaság kongresszusainak kialakult szerkezeti felépítésétől némi eltérés történt. A megnyitó ülés után rendeztek plenáris ülést 6 előadással, a további munka szimpóziumokon és poszter-kiállításokon folyt. E rendezvények a Társaság Bizottságainak és Albizottságainak tevékenységéhez csatlakoztak, e rendezvények számszerű megoszlását az 1. táblázat mutatja.

A poszterszekciók egy részét egy-egy Bizottság önállóan, más részét két vagy több Bizottság-Albizottság együtt rendezte.

Összesen 45 szimpóziumot /343 előadással/ és 44 poszterszekciót /701 poszter kiállításával/ rendeztek öt nap alatt. A program egészére jellemző volt a talajtermékenység növelésével és megőrzésével foglalkozó tematikák mellett a környezeti szemlélet nagyobb térhódítása, a talaj-környezetvédelmi problémák felvetése, ill. a megoldásukra történő erőfeszítések bemutatása. Néhány szimpóziumot speciális ázsiai problémáknak szenteltek.

A Kongresszus helyszíne a minden kényelemmel, magas technikai feltételekkel, felszereltséggel és kitűnő szervező-szolgáltató gárdával ellátott Kyotoi Kongresszusi Központ volt. A megnyitó és plenáris ülés a mintegy

1. táblázat
A Nemzetközi Talajtani Társaság Bizottságainak és Albizottságainak szimpó-
ziumai a XIV. Kongresszuson

Bizottság /Komisszió/	Szimpó- ziumok száma	Elő- adások száma	Albizottság /Szubkomisszió/	Szimpó- ziumok száma	Elő- adások száma
I. Talajfizika	5	40	A Szikes talajok	1	9
II. Talajkémia	6	42	B Talajmikro- morfológia	1	9
III. Talajbiológia	5	36	C Talajvédelem és környezet	1	7
IV. Talajtermékenység és növénytáplálkozás	8	66	D Talaj-zoológia	1	5
V. Talajgenetika, osz- tályozás és térképezés	8	55			
VI. Talajtechnológia	5	38			
VII. Talajmineralógia	4	30			

1500 személy befogadóképességű központi teremben volt, a szimpóziumok egy-
szerre öt helyen, 100-500 személyt befogadó termekben folytak és egyenként
fél napot /délelőttöt vagy délutánt/ vettek igénybe. A szimpóziumok mind-
egyikének előkészítéséért és lebonyolításáért egy-egy ún. "convener" - aki
általában a rendezvény témáját képező szakterület nemzetközileg elismert
tekintélye - volt a felelős, japán részről segítette őket egy-egy al-
elnök. A convenerek javasolták az adott szimpózium tematikai koncepcióját,
kértek fel ennek megfelelően előadókat, válogatták, bírálták a beérkezett
előadás- és poszteranyagokat, még a Kongresszus előkészítése időszakában,
főleg 1988-1989-ben. A Kongresszus ideje alatt bevezető előadásban vázolták
az adott szimpózium témájának és az elért eredmények jelentőségét, elnököl-
tek a rendezvényen, vezették a vitát, és összefoglaló következtetéseket, ja-
vaslatokat tettek. Néhány szimpózium megrendezésében egyes japán tudományos,
illetve nemzetközi szervezetek /pl. FAO, UNESCO, International Atomic Energy
Agency /IAEA/, International Bureau of Soil Research and Agricultural Manage-
ment /IBSRAM/, stb./ is részt vettek.

A legtöbb Bizottság és Albizottság, valamint a 17 munkacsoport közül
jónéhány tartott legalább egy olyan szakülést, amelyen a szervezeti egység
munkájáról számoltak be és jövőbeni tevékenységéről vitatkoztak.

A naponta cserélődő, 150-200 kiállított poszter egyéb kiállításokkal és
az ezekhez tartozó széles körű szolgáltatásokkal a Központ külön kiállítási
csarnokában állt az érdeklődő, vitatkozó és tárgyaló résztvevők rendelkezé-
sére.

A fentiekből is kitűnik a Kongresszus rendkívül fesztett, sőt zsúfolt
programja.

A Kongresszus megnyitása és a plenáris előadások

Augusztus 12-én délelőtt 9:30-kor nyitotta meg K. KUMAZAWA, a Szervező-
bizottság elnöke a Kongresszust. Üdvözlő szavakkal köszöntette a rendezvényt
J. KONDO, a Japán Tudományos Társaság elnöke, valamint K. KYUMA, a Japán Ta-
lajtani és Növénytáplálkozástan Társaság elnöke, továbbá Kyoto polgámes-
tere.

Ezután került sor A. TANAKA, a Nemzetközi Talajtani Társaság elnökének
bevezető előadására, amelynek címe: "A talajtan, a Nemzetközi Talajtani Tár-

saság és a Japán Talajtani és Növény táplálkozástani Társaság" volt. Előadásában a Nemzetközi Talajtani Társaság és - mintegy példaként - egy nemzeti /Japán/ Talajtani Társaság helyzetét foglalta össze a talajtan jövője és a reá váró világméretű kihívások szempontjából. Röviden áttekintette a Nemzetközi Talajtani Társaság történetét, eredeti célkitűzését, különféle tevékenységi irányait a különböző időszakokban, szervezeti felépítésének a tagországokkal, a taglétszámmal és annak földrajzi megoszlásával is együtt történő változásait, ill. fejlődését. Meltatta az európai talajtani szakemberek kezdeményező és mindvégig jelentős szerepét a Társaság jelenlegi helyzetének kialakításában.

Sorra elemezte a több mint 60 létező nemzeti talajtani társaságot, megalkulásuk ideje, tradícióik, taglétszámuk, a Nemzetközi Talajtani Társasághoz fűződő kapcsolataik, és a talajtanosok felelőssége szempontjából. Az egy talajtanosra eső népességgel számítva, nagyok a különbségek a fejlett és a fejlődő országok között / ~15000-350 000 ember/. Ugyanerre a következtetésre jutott az egy talajtanosra számított mezőgazdaságilag hasznosított területet /~30 000-300 000 ha/, illetve az összes földterületet /66 000-600 000 ha/ számítva is. A legnagyobb nehézséggel a fejlődő országok amúgyis kevés szakembere és talajtani társasága küszködik, működési korlátokkal, tapasztalatok és ismeretek hiányában. Ennek enyhítésére alakulnak újabban a regionális talajtani társaságok /pl. Afrikában, Latin-Amerikában/.

A továbbiakban a Japán Talajtani Társaság, mint egy fejlett ország talajtanos és növény táplálkozási szakembereit tömörítő szervezet kialakulását, fejlődését, tevékenységét és a Nemzetközi Társasághoz hasonló és attól eltérő sajátosságait elemezte.

Sürgető szükségként vetette fel az előadó egy egyszerű, jól használható, egységes szemléletű nemzetközi talajklasszifikációs rendszer megteremtését, részét - japán tapasztalatok alapján - a talaj-növény rendszer és egy sor ehhez csatolódó probléma: fotoszintézis, tápanyagszükséglet és -felhasználás, a stresszel /túl kevés, vagy túl sok víz, tápanyag; mérgező anyagok jelenléte/ szembeni ellenállóképeség komplex tanulmányozását. A sokszor változó és az újabb feladatoknak megfelelően javasolta a nemzeti társaságok és esetleg a Nemzetközi Talajtani Társaság szervezeti felépítésének szükség- és lehetőség szerinti változtatását a jövőben. Ugyancsak szükségesnek tartotta az előadó az egyes nemzeti társaságok tapasztalatai alapján, az adott tájegységeken dolgozó gyakorlati szakemberek szorosabb bekapcsolódását a Nemzetközi Talajtani Társaság munkájába és a Nemzetközi Társaságnak is jobban kell segítenie a talajtani tudomány alapvetési eredményeinek folyamatos és effektív felhasználását a gyakorlatban, elsősorban a fejlődő országokban. Előnyösnek tartja bizonyos szempontok /mezőgazdaság, földrajzi környezet, társadalmi fejlettség/ szerinti regionális szakmai társaságok megszervezését és az ezek által felvállalt összekötő szerepet.

Végül, fontosnak ítélte mindazon, a Nemzetközi Talajtani Társaság részvételével folyó, vagy tervezett nemzetközi projekteket, amelyek az emberi környezetben /és ezen belül a talajokban/ várható világméretű változások előrejelzését és a káros folyamatok megelőzésének, mérséklésének lehetőségeit dolgozzák ki.

A bevezető előadás után olvasták fel Japán Miniszterelnökének üdvözlő táviratát.

Ezután a Nemzetközi Talajtani Társaság munkájában elsősorban érdekelt nemzetközi szervezetek képviselői következtek: a FAO részéről R. BRINKMAN, az UNESCO nevében B. VON DROSTE, a UNEP nevében B. ROZANOV mondott köszöntő szavakat, végül R. DUDAL üdvözölte a Talajtani Világkongresszust és méltatta annak jelentőségét.

Ezt követően került sor W. G. SOMBROEK, a Nemzetközi Talajtani Társaság főtitkárának beszámolójára, amelyben nemcsak a Társaság négyéves tevékeny-

ségét foglalta össze és szervezeti életéről szólt, hanem - kiegészítve az elnök előadását - kitért azokra a problémákra is, amelyek ma a talajtan előtt állnak. A talajtani tudomány minden erőfeszítése ellenére, az emberi tevékenység következtében világméretben termőföld-veszteség, a talajok szennyezése és különböző degradációs folyamatok mennek végbe. Ugyanakkor, még mindig nem rendelkezünk kielégítő ismeretekkel a talajról magáról, a talaj és a környezet többi eleme /atmoszféra, hidroszféra, bioszféra/ közötti általános összefüggésekről. A Kongresszus jelmondatát véve alapul, számos olyan kérdésre hívta fel a figyelmet, amelyben más tudományok és főleg a gyakorlat vár a talajtantól olyan válaszokat, amelyekkel tudományterületünk ezidáig még adós /például megfelelő talajhasználati és talajvédelmi rendszerek kidolgozása környezeti eredetű világméretű talajváltozások előrejelzése, kivédése/. Hangsúlyozta: ha a Világ talajainak helyzete általában és termékenységük tovább romlik, krízishelyzet, környezeti katasztrófa állhat elő, amely az egész emberiséget érinti. A talajról való ismereteknek, a talajtani tudomány eredményeinek, az általa jelzett veszélyeknek tehát tudatában kell lennie mindenütt a világon a politikai és gazdasági döntéshozóknak, de a széles néprétegeknek is.

A megnyitó ülést Y. TAKAI, a Társaság alelnökének szavai zárták.

Az augusztus 12-én délután és 13-án délelőtt lefolyt *plénières ülés* előadásai a talajtan egyes szakterületeinek főbb aktuális problémáit tárgyalták részleteiben.

ZHAO QI-GUO /Kína/ előadása Kelet-Ázsia egyre növekvő népességének fő élelmi cikke, a rizs árasztásos termesztésének talaj- és vízgazdálkodási kérdéseivel foglalkozott. A rizstermesztés helyzetét és problémáit elemezve a Világ érintett területein, megállapította, hogy a rizs termesztési potenciálja további növelésének megvannak a lehetőségei. Ehhez egyrészt alkalmassá kell tenni és a termesztésbe be kell vonni a világon további 500 millió ha-t kitevő területet, sok területen növelni kell az éves többszöri termésbeteremtést. Másrészt a talajfizikai tulajdonságok - különböző rendelkezésre álló módszerekkel történő - javítása, a racionális öntözés-drénezés, a talaj tápanyagkészletének növelése előfeltétele a termések további növelésének. Ez önmagában is, az e területeken dolgozó talajtani szakemberektől nagy erőfeszítést kívánó bonyolult feladat, amelynek megoldásakor nemcsak a talajviszonyokra és a gazdálkodási rendszerre, hanem a termesztés és gazdálkodás színvonalára is tekintettel kell lenni.

B. YARON /Izrael/ előadása egy, főleg fejlett országokban jelentkező veszélyes talajszennyezésre, az exogén /kívülről származó/ szerves vegyületek előre tervezett, vagy váratlan körülmények közötti talajba kerülésére hívta fel a figyelmet. Irodalmi adatok és saját vizsgálatok alapján széles körűen elemezte az e vegyületek talajbani viselkedését befolyásoló megkötődési, transzformációs, transzport folyamatokat, tér- és időbeni eloszlásuk kérdését. Válaszolta mind a kémiai analitika fejlődésének, mind a különböző modellezési eljárásoknak a jelentőségét a témában eddig elért eredményekben. Azonban az egyes, a talajfelszínre kerülő szerves vegyületek és keverékek bonyolult kémiai összetétele, és még mindig nem elégséges ismereteink talajbani viselkedésük folyamatairól, hátráltatják egy - a talaj és a környezet védelmét célzó - megfelelő kezelési rendszer kialakítását. A jövőbeni kutatások céljából a talaj és az exogén szerves vegyületek sokkomponensű és sokfázisú kölcsönhatásainak leírását és számszerű jellemzését tűzte ki.

K. MENGEL /Németország/ előadása az intenzív tápanyag-gazdálkodás növénytermesztési és környezetvédelmi problémáit taglalta, különös tekintettel a nitrogénre. Főbb megállapításai szerint a különböző forrásokból a talajba kerülő nitrogén /N input/ óriási mértékben befolyásolja a természetes

nitrogén körforgalmat. Ennek következményeit még kevésbé ismerjük. Fontosnak tartotta, hogy a fejlett országokban - ahol a talajok tápanyaggal fel vannak töltve - a műtrágyaadagok megállapítása a megfelelő talajvizsgálatok alapján történjen. Értékelte a "felvehető" nitrogénmennyiség megközelítésére az utóbbi időben több országban kidolgozott módszereket és azok használhatóságának körülményeit, ill. korlátait. Végül, felhívta a figyelmet a hígtrágya tápanyagkészletének a tápanyag-körforgalomba történő nagyobb mértékű visszajuttatására /recycling/.

J. M. TIDJE /USA/ előadása a talaj-mikroorganizmusoknak a környezet megóvásában játszott sokoldalú szerepével foglalkozott.

B. ROZANOV /Szovjetunió/ előadása széles körű értékelést adott az emberi tevékenység behatásainak a talajképződési folyamatokra gyakorolt hatásáról, különböző ökológiai viszonyok között. Ez függ a közvetlen és közvetett emberi behatás fajtájától, intenzitásától, időtartamától, az adott talaj eredeti állapotától, illetve általános környezeti /természetes és emberi tevékenységre visszavezethető éghajlati/ változásoktól. Az emberi behatás a talajfejlődésre helyi vagy regionális szinten észlelhető, irányában és intenzitásában egységes globális trend nem figyelhető meg, mégis megkülönböztethető két tényezője: a szervesanyag-vesztesség növekedése, amely a szerző számításai szerint az utóbbi ötven évben 24-szer nagyobb, mint az előző tízezer év átlagában, és a termőtalaj területek csökkenése, amely az utóbbi ötven évben 30-szoros, a mezőgazdasági civilizáció teljes időszaka átlagához viszonyítva. Mindkét jelenség az emberi környezetet fenyegető trendeket jelez, és ezek nemcsak a talajtani tudomány művelőit, hanem a döntéshozókat, sőt az egész társadalmat meggondolásra kell, hogy készítse.

R. J. GILKES /Ausztrália/ a talajtermékenység mineralógiai összefüggéseit elemezte. Elsősorban az elektronmikroszkópia különböző /TEM, SEM/ módszereivel, az eredeti szerkezetű bolygatatlan talajban történő vizsgálatok jelentőségét emelte ki, a különböző talajkomponensek és folyamatok szubmikroszkópos szinten történő jobb megismerése és az ebből levonható sok új és részletes következtetés szempontjából.

Szimpóziumok és Poszterszekciók

Augusztus 13-án délután kezdődtek a Bizottságok szimpóziumai. A Talajtermékenység /IV./ Bizottság A. ACBOOLA /Nigéria/ elnökletével "Műtrágyázási tartamkísérletek" címen; a Talajfizikai /I./ Bizottság I. PLA-SENTIS /Venezuela/ vezetésével "Talajdegradációs folyamatok és lényeges jellemzői értékelésének módszerei" címen; a Talajbiológiai /III./ Bizottság "A talaj-mikroorganizmusok ökológiája a mikro élőhely környezetben" címen, T. HATTORI /Japán/ elnökletével; a Talajosztályozási /V/ Bizottság R. DUDAL /Belgium/ elnökletével "A nemzeti talajosztályozási rendszerek legújabb eredményei" címen tartottak szimpóziumokat.

Augusztus 14-én délelőtt öt, délután ugyancsak öt szimpóziumot rendeztek egyidőben.

Délelőtt az V. Bizottság "A talaj szerves anyagainak jellemzése és szerepe a különböző talajokban" címen /elnök: K. KYUMA, Japán/; az I. Bizottság "Talajhidrológiai folyamatok légifelvételekkel történő becslése és ennek alkalmazása" címen /elnök: G. VACHAUD, Franciaország/; a IV. Bizottság "Tápanyag-kapcsolódás talaj-növény-állat rendszerekben" címen /elnök: A. SCSEBAKOV, SzU/; a II. Bizottság "Nehézfém-felhalmozódás talajokban" címen /elnök: R. G. MC LAREN, Új-Zéland/; a III. Bizottság "Mikrobiológiai folyamatok a rhizoszférában és ezek hatása a növényi tápanyagfelvételre" címen /elnök: J. C. G. OTTOW, NSZK/ tartottak szimpóziumot.

Délután a VI. Bizottság "Különböző talajművelés gyakorlatának hatására beállító talajtulajdonság-változások értékelése" címen /elnök: P. A. SANCHEZ, USA/; a B /Talajmikromorfológiai/ Albizottság "A mikromorfológia alkalmazása agronómiai és környezeti tudományokban" címmel /elnök: N. FEDOROFF, Franciaország/; a III. Bizottság "A szintetikus vegyületek biodegradációja" címen /elnök: A. J. B. ZEHNDER, Hollandia/; a II. Bizottság "Kémiai és fizikai folyamatok a talaj-gyökér rendszerben és a növényi gyökerek aktív szerepe" címen /elnök: A. JUNGK, NSZK/, valamint egy, a trópusi mezőgazdaság és növénytermesztés kérdéseivel foglalkozó ún. szatellit szimpózium rendezvényeit bonyolították le.

Ugyancsak 14-én, egész nap tanulmányozható volt az I., II., IV., V., VI. és VII. Bizottságok poszter-kiállítása /~140 poszter/, több szekcióban, témakörök szerint. Itt is lehetőség nyílt kötetlen, közvetlen eszmecserekre, vitákra, a kitűnő rendezés és szervezethez köszönhetően, dacára a zsúfolt programnak.

Augusztus 15-én folytatódott a szimpóziumok.

Délelőtt a következő négy szimpózium került megrendezésre: A Albizottság "Szikes talajok és hasznosításuk hatásos módszerei különböző ökológiai/környezeti körülmények között" /elnök: I. P. ABROL, India/; VII. Bizottság "Talajmineralógia, talajosztályozás és talajhasználat" címen /elnök: A. J. HERBILLON, Franciaország/; D Albizottság "Talaj élőlények a trópusi talaj-ökoszisztémákban" címen /UNESCO közreműködéssel/ /elnök: K. E. LEE, Ausztrália/; a IV. Bizottság "Műtrágyázási technológia és hatásos alkalmazása a növénytermesztésben" címen /elnök: E. MALAVOLTA, Brazília/.

Délután az V. Bizottság "Globális talajváltozások és dinamikájuk változó környezetben" című /elnök: H. W. SCHARPENSEEL, NSZK/; a VI. Bizottság "A jelenlegi szántási technológiák és a nehézgépek alkalmazása problémáinak pedotechnikai megközelítése" című /elnök: R. HORN, NSZK/; a II. Bizottság "Felületi kémiai tulajdonságok változó redox viszonyok között" című /elnök: T. R. Yu, Kína/; az I. Bizottság "Talajhidrológiai folyamatok légifelvételével történő becslése, alkalmazásuk a földértékelésben és a környezetvédelemben" című /elnök: J. BOUMA, Hollandia/, valamint a IV. Bizottság "A nitrogén sorsa a rizsföldeken" című /az International Rice Research Institute támogatásával/ /elnök: S. K. DATTA, IRRI/ szimpóziума szerepelt a programban.

Ezzel egyidőben került sor a Trópusi Mezőgazdasági Központ szatellit szimpóziумának folytatására is.

Ugyancsak augusztus 15-én, a következő Bizottságok rendeztek poszter-szekciókat egyenként vagy közösen: I. /1 szekció/; II. /2 szekció/; III. /3 szekció/; IV/II. /1 szekció/; IV. /2 szekció/; V. /1 szekció/; V/VI. /1 szekció/ és a VII. Bizottság /1 szekció/. A poszterszekciók témája általában az aznap vagy előző nap megrendezett szimpóziumok témájához csatlakozott.

Augusztus 16-án, hasonló módon folytatódott a szimpóziumok és a poszter-szekciók sora.

Délelőtt került sor M. G. M. BRUGGENVERT /Hollandia/ elnökletével a II. Bizottság "Ionszorpciós folyamatok kinetikája talajokban" című; S. A. EL-SWAIFY /USA/ elnökletével a C Albizottság "Termékenység-megőrző hatékony gazdálkodás szükségletei különböző agro-ökológiai zónákban" című; T. WOODHEAD /IRRI/ és S. HASEGAWA /Japán/ elnökletével az I. Bizottság "A talaj fizikai és vízgazdálkodási problémái és javításának lehetőségei rizsen alapuló növénytermesztési rendszerekben" című /az International Rice Research

Institute támogatásával; K. STAHR /NSZK/ elnökletével a VII. Bizottság "Talajásványok előfordulása, szerkezete és tulajdonságai a mérsékelt égövi régiókban" című, valamint G. D. BOWEN /IAEA/ elnökletével a IV. Bizottság "Izotóp-alkalmazási módszerekkel elért új eredmények a talajtermékenység és növénytáplálkozási kutatásokban" című /az International Atomic Energy Agency részvételével/ szimpóziumára.

Folytatódott a Trópusi Mezőgazdasági Kutató Intézet speciális szimpóziuma is.

Augusztus 16-án délután a VI. Bizottság "Talajhasználat és termékenység-fenntartó mezőgazdaság a trópusokon" címen /IBSRAM szponzorálásával/ /Elnök: M. LATHAM /IBSRAM/; a IV. Bizottság "Esszenciális és hasznos elemek a növénytáplálkozásban" címen /elnök: E. TAKASHI, Japán/; a VII. Bizottság "Talajásványok előfordulása, szerkezete és tulajdonságai trópusi övezetekben" címen /elnök: N. E. BESQAIN, Chile/; az V. Bizottság "Kelet Ázsia talajföldrajza" címen /elnök: Z. T. GONG, Kína/; a III. Bizottság "A biológiai N-fixáció szerepe a termékenység-fenntartó mezőgazdaságban" címen /elnök: J. K. LADHA, International Rice Research Institute/ /az IRRI szponzorálásával/ tartott szimpóziumot.

Egész napos kiállításon tanulmányozhatták a résztvevők az I. /1 szekció/, a II. /2 szekció/, a III. /1 szekció/, a IV. /3 szekció/, az V. /1 szekció/, a VI. /3 szekció/ és a V/I bizottságok egy közös poszterszekciójának újabb - közel 220 - kiállított anyagát.

Augusztus 17-e programján délelőtt és délután is öt-öt szimpózium, és ismét új anyagokat bemutató poszter-kiállítás szerepelt.

A délelőtt megrendezett szimpóziumok: VI. Bizottság: "Öntözés, drenázs és talajművelés nehéz agyag talajokon" címen /elnök: A. CANARACHE, Románia/; V. Bizottság: "A talajtan fejlődésének történeti, filozófiai és társadalomtudományi szempontjai" címen /elnök: D. H. YAALON, Izrael/; I. Bizottság: "A talajképződési folyamatok értékelésének lépték problémái" /elnök: M. KUTILEK, Csehszlovákia/; III. Bizottság: "Asszociatív és parazita mikroorganizmusok a talaj biotechnológiájában" címen /L. E. ELLIOTT, USA/, valamint a Kanadai Kálium- és Foszfát Intézet speciális rekordtermés kutatói szimpóziumának első része.

Délutáni szimpóziumok: VI. Bizottság: "Sómozgás, sófelhalmozódás és optimális tervezés" című /elnök: SZABOLCS ISTVÁN/; V. Bizottság: "A talajfelvételezés és -térképezés új módszerei az ökoszisztémák fejlesztésében" című /elnök: A. RUELLAN, Franciaország/; II. Bizottság: "Foszfor- és nitrogéndinamika változó töltésű kolloidokat tartalmazó talajokban" című /elnök: T. CARBALLAS, Spanyolország/; III. Bizottság: "Növények reagálása kedvezőtlen talajkörülményekre, tűrési folyamatok" című /az IRRI támogatásával/ /elnök: C. J. ASHER, Ausztrália/, valamint a Kanadai Kálium és Foszfát Intézet speciális rekordtermés kutatási szimpóziumának második része.

A poszter-kiállításon az I /2 szekció/, II, a IV. /3 szekció/, az V. Bizottság, az V. és I. Bizottság, az A Albizottság, a II. Bizottság és a VII. Bizottság tevékenységéhez csatlakozó további anyagok tanulmányozására nyílt lehetőség.

A program zsúfoltságára jellemző, hogy a Kongresszus utolsó napján is volt három szimpózium.

Augusztus 18-án délelőtt tartották meg az V. Bizottság "Egy nemzetközi talaj referencia bázis elkészítésének újabb eredményei" című /elnök: R. W.

ARNOLD, USA/; a VII. Bizottság "Az ando talajok fizikai, kémiai és minéralógiai jellemzői" című /elnök: K. WADA, Japán/, és a IV. Bizottság "Szennyvíziszapok és kommunális hulladékok racionális felhasználása a mezőgazdaságban" című /elnök: A. L. PAGE, USA/ szimpóziumok előadásait.

Amint az előzőekben utalás történt rá, hasonlóan a már Hamburgban követett gyakorlathoz, a Kyoto-i Kongresszusra elfogadott előadások kb. két-harmada poszterként került bemutatásra. A poszterek naponta cserélődtek, de mindig rendelkezésre állt egy elég hosszú idő, amikor a kiállítók az érdeklődőknek részletesen bemutathatták és velük megvitathatták anyagaikat. A Szervezőbizottság, de a poszteren kiállítók is példás munkát végeztek. A poszter-kiállítás nemcsak sikeresnek volt mondható, hanem legalább olyan publikitást biztosított bemutatásra, sőt a közvetlen vitára még több lehetőséget is adott, mint a szóban elhangzott, egymást igen feszített időrendben követő előadások.

Mind a szóban elhangzott, mind a poszterelőadások túlnyomó többsége angol nyelven folyt. Szinkrontolmácsolás a hazai résztvevőknek angolról japánra biztosítva volt.

Mind a szimpóziumok ülései, mind a poszterelőadások az egyes bizottságok tematikai szempontjainak, valamint a Kongresszus előzetesen ismertett programjainak megfeleltek.

Az előadások látogatottsága - a téma iránti érdeklődéstől függően - változó volt, bár ehhez a Szervezőbizottság előrejelzése alapján megfelelő nagyságú előadótermek biztosításával alkalmazkodtak, így sem zsúfolt, sem félig üres előadótermek nem voltak.

Mind a szimpóziumok, mind a poszterek tekintetében, az előző kongresszusokhoz hasonlóan, a IV. és az V. Bizottság mutatta be a legtöbb előadást, illetve posztert, ezek ülései voltak a legnépesebbek. Ezeket követte a II., majd az I. Bizottság. A munkacsoportokban viszont kisebb, de egymás munkáját jól ismerő és közös tevékenységet folytató csoportok jöttek össze.

A Hamburgban bevezetett gyakorlat alapján a legjobb posztereket díjazták, és e díjakat a záró ülésen nyújtották át az egyes Bizottságok elnökei.

Az általános érdeklődés az idő előrehaladtával és a résztvevőknek a zsúfolt programból eredő fáradtságának növekedésével némileg csökkent. Általános tapasztalat volt még az egyes rendezvényeken belül is az előadások hullámzó szakmai és technikai színvonala. A poszter-kiállításra ugyancsak jellemző volt az igen tartalmas, de áttekinthető, szemléltető és esztétikailag is élvezetes, valamint a gondatlanul elkészített, zsúfolt, nem szemléletes és érdektelen külsejű anyagok egymás melletti megjelenése. A poszter minősége legtöbb esetben a szerző leleményességétől, ízlésétől és a kiállított anyag minőségétől inkább függött, mint a szerzők és országaik anyagi lehetőségeitől. Fejlett technikával rendelkező, gazdag országokból is mutatnak be rossz minőségű, kevésbé élvezetes posztereket.

Külön kell megemlíteni a kiállítási csarnokban végig jelenlévő egyéb kiállításokat is. A Kongresszus kereskedelmi kiállítási bizottsága helyet biztosított különböző cégeknek, hogy termékeiket /analitikai műszerek, műtrágyaféleségek, stb./, illetve könyvkiadóknak, hogy új szakkönyveiket, gazdag választékban kiállíthassák. A híres japán elektronikai és műszeripari cégek bemutatóit nagy érdeklődés kísérte.

Mint minden ilyen hatalmas rendezvényt, csakis a Kongresszus témájának jelentőségét felmérő, egy sor tudományos társaság, kereskedelmi- és termelő cég, mezőgazdasági szövetkezetek, non-profit szervezetek és egyéni alapítványok sponzorálásával lehetett lebonyolítani. Mindezek járultak hozzá ahhoz is, hogy a Kongresszus teljes szakmai anyaga /Bizottságokként egy kötet/, valamint a precízen összeállított programleírás, kiegészítő információk, stb.

kiváló minőségben elkészítve, már a regisztrációkor a résztvevők rendelkezésére álltak, felbecsülhetetlen segítséget adva az óriási szakmai anyag követésére, illetve a rendezést illető tájékozódásban. Ebben a Szervezőbizottság olajozottan működő szakember- és segítőgárdájának éppen olyan nagy érdeme volt, mint az egyes szimpóziumok "convener"-jeinek, de a fegyelmezett előadóknak is.

A világkongresszusokra jellemző módon az igen nagyszámú előadás és poszter szükségszerűen azt eredményezte, hogy az igényelnél sokkal kevesebb idő maradt az egyes dolgozatok és problémák megvitatására. Ezt csak részben pótolta az, hogy a Kongresszus egész ideje alatt az érdekelt szakemberek az előadótermeken kívül is állandó kapcsolatban álltak és minden rendelkezésre álló időt felhasználták szakmai megbeszéléseikre.

A Társaság szervezeti kérdései

A Nemzetközi Talajtani Társaság alapszabálya szerint a Kongresszuson a tudományág eredményeinek és feladatainak értékelése mellett teljes tisztújítás történik. Így volt ez a Kyoto-i Kongresszuson is, ahol Végrehajtó Bizottsági és Vezetőségi üléseken döntöttek a napirenden szereplő kérdésekről.

A Mexikói Talajtani Társaság meghívásának eleget téve, a Társaság vezetősége határozatot hozott arról, hogy a XV. Nemzetközi Talajtani Kongresszus 1994-ben Acapulcóban, Mexikóban kerül megrendezésre. Ennek megfelelően a Társaság elnöke: AGUILAR SANTELISES J., alelnöke: NUNEZ-ESCOBAR R. lettek. A Mexikói Talajtani Társaság már vázlatos programot is kidolgozott a Kongresszusra, Kyotóban pedig széles körben ismertették, propagálták nemzeti társaságuk tevékenységét.

Nagy jelentőségű szervezeti kérdést jelentett a Társaság új főtitkárának és helyettesének megválasztása, mivel az e tisztségeket több évtizede ellátó W. SOMBRÖCK és SZABOLCS ISTVÁN leköszöntek. A Társaság vezetőségi ülése ajánlást tett a Kongresszusnak az új főtitkárra W. BLUM /Bécs, Ausztria/ és főtitkárhelyettesre J. H. VAN BAREN /ISRIC, Hollandia/ személyében.

A vezetőség ülésein számos olyan kérdés is felvetődött, amelyek a Társaság egyéb nemzetközi szervekkel való együttműködésével kapcsolatosak. Megállapodás született arra vonatkozóan, hogy a Társaságnak törekednie kell a különböző nemzetközi programokban történő eredményesebb részvételre és nagyobb lehetőséget kapjon véleményének kifejtésére és a közreműködésre. A Kongresszus helyt adott néhány, a Társaság részvételével folyó nemzetközi program /Global Assessment of Soil Degradation: GLASOD; World Soil and Terrain Digital Database: SOTER/ munkaértekezleteinek is.

A Nemzetközi Talajtani Társaság vezetősége - az alapszabály adta lehetőségeken belül - határozott új tiszteletbeli tagok választásáról is. Erre a lehetőség a Társaságban korlátozott, így korántsem kerülhetett minden arra érdemes javaslatba hozott szakember megválasztásra. A sokkal nagyobb számú jelölt közül most hat megválasztására volt lehetőség: G. AUBERT /Franciaország/, E. G. HALLSWORTH /Ausztrália/, J. S. KANWAR /India/, P. SCHACHTSCHABEL /Németország/, R. W. SIMONSON /USA/, és SZABOLCS ISTVÁN.

A vezetőség megvizsgálta a munkacsoportok tevékenységét is. Ezek nagy része továbbra is fennmarad, néhányat megszüntettek és újakat is alakítottak, vagy tematikájukat változtatták meg.

A Társaság szervezeti életének igen fontos mozzanata a Kongresszusokon a Bizottságok és Albizottságok tisztségviselőinek megválasztása. Mint már az előző kongresszusokon is, ez elég sok adminisztrációval, formsággal is járt, magán viselte a jelenlegi szavazási rendszer gyengéinek következményeit is. Összességében azonban többé-kevésbé arányos földrajzi és szakmai spektrumot tükröznek a megválasztott tisztségviselők.

- I. Bizottság: Talajfizika
 Elnök: G. VACHOUD /Franciaország/
 Alelnök: S. IWATA /Japán/
 D.E. ROLSTON /USA/
- II. Bizottság: Talajkémia
 Elnök: R. S. SWIFT /Nagy-Britannia/
 Alelnök: N. SENESI /Olaszország/
 W. H. VAN RIMSDIJK /Hollandia/
- III. Bizottság: Talajbiológia
 Elnök: J. M. LYNCH /Nagy-Britannia/
 Alelnök: J. M. TIEDJE /USA/
 J. A. VAN VEEN /Hollandia/
- IV. Bizottság: Talajtermékenység és növény táplálkozás
 Elnök: C. J. ASHER /Ausztrália/
 Alelnök: H. HIRATA /Japán/
 I. KHANNA /India/
- V. Bizottság: Talajgenetika, osztályozás és térképezés
 Elnök: H. ESWARAN /USA/
 Alelnök: H. P. BLUME /Németország/
 V. TARGULIAN /Szovjetunió/
- VI. Bizottság: Talajtechnológia
 Elnök: G. S. SEKHON /India/
 Alelnök: R. C. DALAL /Ausztrália/
 N. AHMAD /Trinidad/
- VII. Bizottság: Talajásványtan
 Elnök: R. J. GILKES /Ausztrália/
 Alelnök: C. G. OLSON /USA/
 K. STAHR /Németország/

Az A, B és D Albizottságok a Kyoto-i Kongresszuson tisztújítást nem tartottak /ezt a jelenlegi Szervezeti Szabályzat nem teszi kötelezővé/, a C Albizottság /Talajvédelem és környezet/ új elnöke: I. PLA-SENTIS /Venezuela/.

A Kongresszus határozatot hozott a következő kongresszusig terjedő négy évben a Társaság Bizottságai által szervezett vagy azok közreműködésével tartandó nemzetközi szimpóziumokra, konferenciákra és egyéb rendezvényekre vonatkozóan is. E rendezvények általános szempontjaiban megegyezés történt, sőt abban is, mikor és hol kerülnek sorra a főbb rendezvények. Miután azonban néhány rendezvény helye és pontos ideje, valamint megnevezése függőben maradt, a végleges lista a Bulletin legközelebbi számában kerül közlésre, együtt a Kongresszus eseményeiről szóló számos más információval.

A Kongresszus záróülése

A záróülést augusztus 18-án 14 órakor rendezték meg, a Kongresszusi Központ nagytermében.

Az üléselnök /T. EGAWA/ megnyitó üdvözlő szavai után került sor W. G. SOMBROEK beszámolójára a Kongresszus alatti vezetőségi ülések /Council meeting/ határozatairól és ajánlásairól, amelyeket a Kongresszus elfogadott.

K. H. HARTGE értékelte a poszterszekció és a munkabizottságok munkáját és kiosztotta a legjobb poszttereknek járó díjakat.

A Társaság elnöke méltatta a leköszönő főtitkár és főtitkárhelyettes több mint egy évtizedes aktív munkásságát és az egész tagság nevében köszönetét fejezte ki tevékenységükért. Ezután került sor az új tisztségviselőkkel kapcsolatos ajánlásokra, illetve annak részletes, bizottságonkénti megszavaztatására.

A következő napirendi pont a Társaság új tiszteletbeli tagjainak bemutatása és tevékenységük, érdemeik méltatása volt.

Az ajánlott új főtitkár és helyettes szakmai és eddigi társasági tevékenységének bemutatása történt meg ezután. A Kongresszus tagsága elfogadta W. BLUM-ot főtitkárnak, J. H. VAN BAREN-t főtitkárhelyettesnek. Az új tisztségviselők megköszönték a bizalmat és röviden kifejtették jövőbeni tevékenységükkel kapcsolatos elképzeléseiket. Az új kincstárnok személyével kapcsolatban csak később történik döntés, addig G. GABRIELS látja el a teendőket.

AGUILAR SANTELISES, a Társaság új elnöke, bemutatta a következő, XV. Kongresszus helyszínét, Acapulcót, vázolta a programmal kapcsolatos elképzeléseket és kifejezte reményét, hogy minél több ország talajtani szakembere tud majd résztvenni e szintén nagyszabásúra tervezett rendezvényen.

Magyar részvétel a Nemzetközi Talajtani Társaság XIV. Kongresszusán

A Magyar Talajtani Társaság már az előkészítés időszakában törekedett arra, hogy - annak ellenére, hogy a XIV. Kongresszus távoli országban kerül megrendezésre - a magyar részvétel mind számbelileg, mind a beadott dolgozatok, posztterek tekintetében megfelelő legyen. Ebben segítséget nyújtottak az illetékes hazai intézmények, főhatóságok, sőt a Japán Talajtani és Növény-táplálkozási Társaság is, így nyolc magyar szakember vett részt a XIV. Kongresszuson: GEREI LÁSZLÓ, HARGITAI LÁSZLÓ, MICHÉLI ERIKA, RÉDLY LÁSZLÓNÉ, SZABOLCS ISTVÁN, SZEGI JÓZSEF, TÓTH TIBOR és VÁRALLYAY GYÖRGY.

A résztvevőkön kívül FÜLEKY GYÖRGY előadását is felolvasták és a Kongresszus kiadványában DARAB KATALIN és CSILLAG JULIANNA elfogadott dolgozata is megjelent.

A magyar résztvevők aktivitása a Kongresszuson figyelemreméltó volt. GEREI LÁSZLÓ a VII. Bizottság 2. szimpóziumán "The mineralogy of Hungarian salt affected soils" címen, HARGITAI LÁSZLÓ a II. Bizottság 3. szimpóziumán "The mobility of toxic heavy metals as affected by the environment protectional capacity of soils" címen; RÉDLY LÁSZLÓNÉ és SZABOLCS ISTVÁN az A Albizottság /Szikes talajok/ szimpóziumán "Existing and potential salt affected soils in Central and Eastern Europe, their reclamation and utilization" címen tartottak előadást. SZABOLCS ISTVÁN a VI. Bizottság 3. szimpóziumának /Movement and accumulation of salts and optimal irrigation scheduling/ "convener"-je volt és a szimpózium bevezető előadását tartotta. VÁRALLYAY GYÖRGY az V. Bizottság 8. szimpóziumán "Consequences of climate induced changes in soil degradation processes" címen tartott előadást és részt vett a GLASOD nemzetközi program munkájában. MICHÉLI ERIKA /M. BAUMGARDNER /USA/, FENYVESI L. és CSÁKI G. társszerzőkkel/ az V. Bizottság P-32 poszterszekcióján mutatott be posztert "Optical reflectance of artificially-prepared organomineral complexes" címen. SZEGI JÓZSEF és munkatársai a III. Bizottság P-15 poszterszekcióján bemutatott anyagának címe: "Experiments with rhizobial inoculants in Hungarian soils". TÓTH TIBOR társszerzővel a VI. Bizottság P-36-37 poszterszekcióján "Moisture dynamics of salt affected soils in different moisture regulation situations" címen mutatta be munkájukat.

A Társaság vezetőségének munkájában részt vett SZABOLCS ISTVÁN. A Nemzetközi Talajtani Társaság SZABOLCS ISTVÁNT, volt főtitkárhelyettesét, a Társaság tiszteletbeli tagjainak sorába választotta.

VÁRALLYAY GYÖRGY a Társaság "Committee on Structure and Statutes" /CSS/ és a "Committee of International Programmes" /CIP/ tagjaként fejtett ki aktivitást.

RÉDLY LÁSZLÓNÉ a Szikes Albizottság vezetősége munkájában vett részt.

A Kongresszushoz kapcsolódó talajtani kirándulások

A Kongresszus Kirándulási Bizottsága a rendezvény előtt és után négy tanulmányutat szervezett Japánban. Több félnapos szakmai kirándulás a Kongresszus ideje alatt is volt Kyoto környékén. A Szovjet és a Kínai Talajtani Társaságok által szervezett utak pedig a következők voltak: egy transz-szibériai hat napos talajtani kirándulás, illetve négy tanulmányút Kína különböző területein. Ezek előkészítésében is számos külföldi /szovjet, kínai/ szakember vett részt. Az érdeklődés igen nagy volt e kirándulások iránt is.

RÉDLY LÁSZLÓNÉ

MTA Talajtani és Agrokémiai
Kutató Intézete, Budapest

Érkezett: 1991. január 9.